

Cib. j. Legatum misit ad gentes cōsurgamus aduersus edom ad preliū (quis) inq̄ (deducet me) dicit p̄ps quasi dicat nullus nisi tu deus pater: vnde sequitur.

Conne tu deus qui repulisti nos et non egredieris deus in virtutibus nostris.

Conne tu deus tē. sed melius cōpetit fīm ea q̄ sequit̄ ut in p̄sona viri iusti legat̄ (quis deducet me) q̄si dicat iustus dixi supra (in idumēa extendā calciamentū mēū). i. in mūdo cōtemnēdo ip̄m: sed cui⁹ virtute hoc facias non mea; sed tua o dñe: hoc est qđ dicit (q̄s deducet me in ciuitate mūnta) i. in mūndū q̄ est ciuitas mūnta cōtra deū & cōtra viros iustos: ut polteca dicet (q̄s deducet me vsq; in idumēa) hoc est illa mūnta ciuitas. s. mūndus. supradiximus q̄re p̄ idumēa mūndus significat q̄s inq̄ (deducet me in idumēa) ut cā cōtemnēdo cōculce: nisi tu o dñe: h̄ est qđ sequit̄ (nōne tu dē) deduces me (q̄ repulisti nos) a mūndi delectatiōib⁹ ut in p̄mo vsu būr⁹ psal. expositū est q̄ dñs repellit a lacte mūndane dulcediniis: apponēdo aliud amarū sicut tribulationē mūndi: q̄z p̄mittit sanctos deū mi a mūndo: sed tē liberat eos dādo patientiā: licet nō auferendo pressurā: hoc est qđ addit̄ (t̄ nō egredieris deus in virtutibus nostris) q̄si dicat nō ita exterius: sed apte liberas sic solebas liberare filios iſi: sed interius dando patientiā. Grego. Tūc melius liberat cum patientiā dat. **C**an. Bac. Ibi abscondita est fortitudo ei⁹. s. in cruce ybi victoriā habuit te dyabolo: sed abscondita fuit fortitudo sua: eo q̄ passionē sustinebat: sicut in passionib⁹ sanctorū h̄ aut̄ interior fortitudo in duob⁹ consistit. s. in patientia & in cōtemptu eq̄alit̄ rerū vel subsidiorū: de patientia dicit.

Contra nobis auxilium de tribulatiōne: quia vana salus hominis.

Contra nobis auxiliū de tribulatiōne) i. ipsa tribulatio nobis auxiliū qđ sit p̄ patiam. Greg. Aliutris virtutū tribulatio est. De cōtemptu eq̄alium subdit (q̄r vana salus hominis). s. salus expectata ab hoīe: vel vana est expectare salutē ab hoīe. p̄. Homo vanitatis filii fac̄t̄ est. est enī q̄si fantasma. mō enī appet magnū qđ: & postea nō inuenit. **J**ac. iii. Que est vita nōa vapor ad modicū parēs & deinceps extermiabit: sic est vana salus hoīis: s. nō salus dei. q̄z

Contra deo faciemus virtutem: et ipse ad nihilum deducet tribulantes nos.

Contra deo faciemus virtutē) i. virtuosam victoriā. p̄. Interimicos nōos ventilabūm coruīō dicit in deo nō bo mine. s. **M**ach. iii. Nō in multitudine exercitus victoriā belli: sed de celo fortitudo est: t̄ bñ (in deo faciem⁹ virtutē) q̄r ip̄e facit virtutē in nobis. **C**ol. i. Laboro certādo scđm opatiōne eius quā opera in me in virtute: hoc est qđ seq̄tur (t̄ ip̄e ad nibilū deducet inimicos nōos). s. dyaboluz & malos hoīes. **M**al. vlti. Erat sicut cinis sub planta pedū vestrorū. **R**o. vlti. Deus cōceret sahan sub pedib⁹ nos tristis: hoc fit q̄n bono sorriter resistit tēpationib⁹: & quādo viriliter cū patientia sustinet tribulatiōnes. h̄ notandū q̄ supra dicit ciuitatē mūnta esse mūndū & sunt multa p̄tinentia ad mūntionē huius ciuitatis. v3.

M

Quālī mī
dus dī ci
uitas mu
nita duode
cim muni
tionib⁹.

Contra mari.

Contra fossatū.

Contra turres.

Contra propugnacula.

Contra scuta.

Contra balea.

Contra sagitte.

Contra arcus.

Contra facula.

Contra vexilla.

Contra lorice.

Contra habitatores.

Contra iauravos.

Contra turres.

Contra ciuitates multorū.

Contra ciuitates.

Contra ciuitates

•Psalmus

dominū (a finibus terre). i. ab omnī loco ecclesie quantū
cūq; sit remotus ab eo dicēt etiā iustus dep̄cari contra in-
sultus malorum hominū oware cōtra insultus dyaboli. **H**ec
dicitur dep̄cari cōtra miseras aliorū clamare cōtra infi-
mitates proprias ostendit etiā orationē suā esse directā : cū
dicit (ad te) et deuotā cū dicit (clamaui) **H**ec necessanam
cū addit (dū amxiaret cor meum) tūc sc̄z clamaui. p. **C**ō-
uersus sum in erituia mea dū cōfigitur spina. Item fidelez
ostēdit cū dicit (in petra) existente. i. in christo p̄ fidē (exal-
tasti me) quasi dicat p̄seuerabo vel p̄seuerau in instantia
orationis: donec exaltasti me super inimicos meos quoisq;
dando mibi victoriā de eis. **D**ico q̄ (exaltasti me) dando
victoriā contra mala: et plus fecisti quia.

3 **D**eduxisti me quia factus es spes mea:
turris fortitudinis a facie inimici.

Deduxisti me) ut in bonis proficerem. deduxisti inq[ue] de vir
tute in virtutē proficientē. i.e. de operibus viiius virtutē in
opā alterius virtutis: et sic notat se nō oociosum fuisse post
victoriā. Nō enim deducit qui iacet vel dormit. **G**ap. x. **F**u-
stum deduxit dñs per vias rectas. p. **C**enuisti manus te
xterā meā t in voluntate tua deduxisti me. iste ducatus sig-
nificatus fuit. **N**ūeri. xxviii. per. xlvi. māisiones p quas de-
duxit dñs filios israel. **D**ur itineris fuisse in cōspectu eius
māndus aut nō dicit suos per vias rectas. sed per laberīn-
tum q[uo]d in circuitu imp[er]ij ambulat: q[uo]d (factus es spes mea)
quasi dicat tibi ducatum meum ascribo q[uo]d nō in alio habeo
spem nisi in te. vel sic ideo (deduxisti me) quia in te spera-
ui: quia si in aliū haberē spem t confidentiā: tu me relinq-
res t nō deduceres. p. dñs amat iudicium t non derelin-
quer sanctos suos in eternū cōseruabit: sic ergo (factus
es spes mea) ut me in bono proficientē deducas: sed quia
semper insidiat inimicus: s[ed] illud **G**en. iii. **I**psa cōteret ca-
put tuū t tu insidiaberis calcaneo eius: ideo etiā (factus
es mibi turris) ad defendendū: non debilis: sed (fortitudi-
nis) t hoc (a facie inimici) dyaboli vel mali hominis. **P**ro-
ver. xviii. **T**urris fortissima nomen dñi ad ipm currit iu-
stus t exaltabitur quasi dicat non poterit ad eū attingere
inimicus: vñ de **P**ob dicit Gregorius in alto mente fire-
rat: t ideo ad eū hostis irrūpere nō valebat: t q[uo]d (factus
es mibi turris fortitudinis) nō sudabit me inimic[u]s: s[ed] ego.

CInhabitabo in tabernaculo tuo in secula: protegar in velamento alarum tuarum.

Inhabitaro in tabernaculo tuo). i.in ecclisia militante ero et pugnabo contra iniuriam (vscg in secula) vscg quomodo intrem in secula seculorum. i.in secula sempiterna: et hoc non fortitudine mea: sed quod (protegari in velamento alarum tuarum). s.potentie tue qua me potes protegere: et misericordie tue qua idem vis facere: hoc est quod supra petrum. Sub umbra alarum tuarum, protege me a facie impiorum qui me affligerunt. Pote autem totum legi a principio ipsa persona peccatorum penitentis et dicentis (exaudi deus deprecationem meam) de peccatis dimitendis (intende orationem meam) de gratia recuperanda (a finibus terre ad te clamauimus). i.longe a te factus per peccatum. ps. De profundis clamauimus ad te domine. Bone ihesu christe. De ventre inferni ego clamauimus et exaudi nos meos: dum anxiremus cor meum. hoc est unum et summum remedium ut cum homo in angustia animi est: clamet ad dominum et in eodem cum angustiarerit in me anima mea: domini recordatus sum. et venit ad te oratio mea. Iacob. vlti. Cristus enim aliquis in vobis oret equo animo et psallat. Lu. xxi. Factus in agonia prolixius orabat vel potest iungi ei quod sequitur (in petra exaltasti me). i.in ardua penitentia: quod fecisti (dum anxirest cor meum) in cōtritione. psal. Anxiatus est super me spiritus meus in me turbatus est cor meum: dum homo multa anxiatur in cōtritione: tunc assumptum durum penitentiā que per petram significatur: unde Proverb. xx. Lepusculus plebs inuidia in petra collocat cubile suum: lepusculus est quod timens est pro peccatis suis. talis collocat cubile in petra penitentie. Hieron. xlviij. Relinquit enim ciuitates habitate in petra habitorum Moab. hec significat petra quam vnxit Iacob Gen. xxvij. Et erexit in titulum quia dulcis est proficiētus?

et suauis: et signum victorie contra vicia (deduxisti) me de
vicio ad virtutem: de culpa ad gratiam quod magis propri
dicit eductio quam deductio. psal. **Eduxit me de lacu misericordie**
et de luto secis: et statuit supra petram pedes meos: dicit autem
tem (deduxisti) et non eduristi. ut plus notet: quia postquam
eduxit dominus de peccato: deducit hominem faciendo eum pacifico
cere. unde in psal. Post predicta verba. s. et statuit supra
petram pedes meos. adiungit et direxit gressus meos. in hoc
autem quod dicit (deduxisti) innuit se esse cecum qui duce
indiget vidente: alioquin si cecus ceco ducatum prebeat
ambo in foue cadit: dicit ergo (deduxisti me). i. ducere de
disti mihi ratione. prelatum magistrum. psal. **Dux itineris su**
isti in conspectu eius. Deu. viii. Adduxit te dominus. s. l. animis
per desertum. Determinat autem per quid homo deducitur
de peccato. scilicet per spem venie: unde addit (quia factus es
spes mea) tripliciter. s. spes venie. spes gratie. spes glorie:
quia enim hoc sperat a domino: ideo exire colescit et appetit te
peccato: sed quod pharao contempnsus surgit in scandala et dyabolus
abolus contra penitentes fortius insurgit. cito recideret homo
in peccatu nisi dominus eum dederet et regeret et protegeret contra
insultus temptationum: ideo bene addit (eur
nis fortitudinis) supple factus est mihi (a facie inimici) non
dicit a machinis: sed (a facie) quia dyabolus plures dei
cit blandicijs quam terroribus quod tangere infra ubi dicit ca
dant a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis: per de
xteram significat prosperitas et arrisus: per latum sinistrum
signatur adversitas et persecutio: vel ad litteram (facies in
imici) est facies inimici ornata quasi multi videntes capi
sunt: exemplum habet de David. ii. Reg. x. Qui vidit Her
sabae et caprus est in concupiscentia eius: ideo dicit Eccl.
ix. Speciem mulieris alieni multi admirati reprobri facti
sunt (inhabitabo) hoc et supra exponat: et pro hoc nota
dum quod dicens (inhabitabo) reprehendit vagos. **Hiere. xxiij.**
Hez dixit dominus populo qui dilexit mouere pedes et non
quietur et domino non placuit (in tabernaculo) militie non
in balneo contra ociosos. **Zob. vii. Militia est vita homi**
nis super terram. **Gen. xxv.** Jacob vir simplex habitabat in
tabernaculis: non inimici ut apostate (in secula) non ad
horam: ut mercennarij. **Joban. viii.** Seruus non manet
in domo in eternum: filius manet in eternum (protegar in ve
lamento alarum tuarum) ut supra expositum est Matth.
xxiiij. **Quotiens volui congregare filios tuos quemadmodum gallina**
gregat pullos suos sub alas: pullos dicit non vul
pes non milios. **Deut. xxiiij.** Sicut aquila prouocans ad
volandum pullos suos et super eos volitans. dominus enim
protegit et fouet nos alis suis et plumescamus virtutibus
et bonis operibus: et his valentibus post ipsum ad celum. do
buius pennis dicit **Augustinus.** **Alia sarcina premis me**
christi sarcina te subleuat. alia sarcina podus habet christi
si sarcina penas habet. nam et aui si penas detribas: omnis
tollis et quo magis abstuleris: eo magis in terra remanebit.

Quoniam tu deus meus exaudisti orationem meam: dedisti hereditatem timentibus nomen tuum.
Secunda pars ubi ostendit se esse exauditum. Continuatio (inhabitabo) et protegat (quoniam tu deus exaudiisti orationem meam) ut scilicet non solum in presenti me custodias: sed etiam futura bona mihi largiaris: hoc est quod sequitur (dedisti hereditatem timentibus nomine tuum domine dedisti) id est dabis. **Ecclesiasti.** i. **T**imenti deum bene erit in extremis (hereditate illam). de qua **D**uo. xviii. **D**ominus ipse est hereditas eorum. **Esa.** lviiij. **C**ibabo te hereditate iacob patris tui. **Ecclesiasti.** xxiiij. **H**ereditas mea super mel et fauum (timentibus) immo debet dicere diligebit: si illud **Job.** xxxv. **A**nnuntiat de amico suo. **S**olutio loquitur de timore filiali. De quo **Ecclesiastici.** xxv. **L**imor domini initium dilectionis eius. Item ecclesiastici. xl. **L**imor domini paradisus benedictionis (nomen tuum). **N**ota q̄ quedam nomina dei sunt timenda et terribilia: sicut iudex iustus. **Hieremie.** xxiiij. **H**oc est nomen quod vocabunt eum dominus

iustus noster. Quedā sāt amabilia sicut iesus misericors. Prima ad iudicium pertinet; alia ad misericordiam. postea ostendit quid in illa hereditate habebit: primum est ppetuitas vite qd nota cum dicit.

Dies super dies regis adiicies: annos eius usq; in diē generatōis et generatiōis. **D**ies sup dies regis adiicies dies dicunt oēs qui se bene regūt: usq; addit dñs (dies) eternitatis (sup dies) t̄pis qd dicit q breue videt. s. dies subdit significat eternitatem alio nomine: et est idē lensus (annos eius) supple (adiicies) et facies durare (usq; in diē generatōis et generatiōis). i. usq; qd in diē qui transcedit secula p̄teat et future generatōis de quibus dicibus et annis p̄. **C**ogitauī dies antiquis et annos eternos in mente habui. Nota qd dicit (dies sup dies adiicies) nō sup noctes: qd dñs nō adiiciet dies eternitatem super noctes peccatorum. **Esa. viii. 10.** Erit sabbatum ex sabbato: qui igīt in p̄nti nullū habet diem: nullū habebit in futuro: sed sicut pictor sup albū colorē supaddit aureum: ita dñs sup dies p̄nū supaddit dies glorie. s. cū bono se dealbauerit per p̄niā in sanguine agni: dies p̄nū brevis est: dies glorie longa est: unde eam vocat annus subdens (annos t̄c.) **Esa. lxiiij.** Dies ultioris in corde meo. i. dies p̄nū: annus retributōis mee venit. i. annus glorie et ne **Ezach. viij.** Diem p̄ anno dedit tibi. p̄ anno eterne glorie acquirendo **Job. xxxvij.** Complebit dies suos in bono se in p̄nia et annos suos in gloria. Notandum aut q annus d̄ multipli.

Bon⁹ df **E**ternitatis in create. **P̄s.** Tu autē idem ipse es et anni multipli. tui nō deficit. in hoc anno est una dies: te qua p̄. Melior est dies una in atris tuis super milia. de hoc anno est **Fides.**

Eternitatis. vñ p̄. Cogitauī dies antiquis et annos eternos in mente habui: hic annus habet septē dies. s. septem votos: de hoc anno est **Hopes.**

Gratia vel benignitas. **P̄s.** Indices coronae anni benignitatis tue **Esa. lxxj.** Et pdicarem annum placabilem dñs. hic annus habet septem dies. s. septem dona sp̄issit. **Ecli. i.** Dies seculi: quis dñnumeravit: de h̄ anno est **Charitas.**

Ecclastice unitatis. hic est annus iubileus: de q **Le. vi. xxv.** Huius sūt septem dies. s. septē sacra **Ero. xxij.** Se ptem diebus sit aīl decimandū cum matre sua: octavo die reddes illū mibi. **A**nimal decimandū est electus glorificandus qui debet restituere casum angelorum: hic debet esse cum matre sua ecclesia septem diebus nutriendus. s. septem sacramentis et die octauo debet reddi deo: de h̄ anno est **Intellectus.**

Predicatio Job. iiiij. Nō p̄putet in dieb⁹ anni hui⁹ anni: dies sūt electivel illi tres: de quib⁹ **Ezch. viij.** Nōe Daniel et Job. huic anno subseruit admiratio videlicet: quare unus p̄destin⁹ et alter reprobat. **En. Rom. xij.** Exclamat apls **O** altitudo t̄c.

Sterilitatis. s. t̄pis ante gratias **Luc. viij.** Ecce tres anni sunt ex quo venio querēs fructū in sicutinea hac: et non in uenio: tres anni sunt t̄ps ante legem sub lege: et tñ obliterata fuit lex qñ medium silentium tenuerūt oīa huius anni sūt p̄ta **Job. viij.** Pereat dies in qua natuā sum: de hoc anno est timor. Quid aut sit dictu qd d̄ in hoc usq;. s. (dies super dies regis adiicies annos eius t̄c.) breuiter exponit: dicens

Permanet in eternum in conspectu dei: misericordiam et veritatem eius quis requiret.

Permanet in eternū. i. permanebit: ecce ppetuitas vite quā assignauimus. Primum esse inter ea que sāt in hereditate celi habēda. Secundū est apta dei visio: vñ dicit (in conspectu dei) **Osee. vi.** Cuiemus in p̄spectu eius **Esa. xxij.** Regem in decoro suo videbūt **Job. xvij.** Hec est uita eternā: cognoscāt te verū dñs et quē misisti iesum xp̄m. Terciū est om̄ misericordia amoris. Quartū est om̄ pmissio: solutio: de his duobus addit (misericordiam et veritatem eius quis requiret). qd nō erit ibi miseria: et ideo nullus req-

ret misericordiam: nec erit aliq; de pmissis nō solutū: et iō nullus requiret veritatem eius.

Gic psalmum dicā noi tuo in seculum seculi: vi reddam vota mea de die in diem.

Sic. i. cū i illa hereditate introduct⁹ ero (psalmū dicā no. c.) i. laudabo nomā tuū (in seculū) psecutū (sedī) sic inquā faciā istō in futuro: vt i p̄nti (reddā vo. m) bat̄ tū mi et religionis: nō semel vel ad horā (s. de die in diē) i. as fiducie et cum pseuerātia. qd p̄ hoc veniā ad deū lauiciā dñ internū: si hic pseuerabo in seruitio ei⁹ aliter nō: qd hoc ē votū qd in baptismoyouet q̄libet xp̄ian⁹ **Ecli. v.** Si qd voulisti deo ne moreris reddē: displicet em̄ deo infidelis et stulta pmissio. Infidel d̄ pmissio: qn̄ a bono pmissio resiliat. stulto qn̄ malū pmissio **Ezec. xvj.** Qui dissoluit p̄ctū nūq; effugiet. Pōt̄ etiā aliter legi illud qd dicit (misericordia et veritate ei⁹ t̄c) usq; in fine. qd multi sunt q̄ requirūt misericordiam sibi sien et non veritatē. s. pauci vel nulli requirūt sil (misericordiam et veritatē) vñ quasi admirās querit (misericordiam et veritatē eius) sil (quis requirēt) i. petet: vel (quis requirēt) i. cogitat et recognoscit apud se quāta est de misericordia et quāta est eius veritas (quis em̄ requiriāt misericordiam) qua p nobis tot et tāta sustinuit: pauci aut nulli **Esa. lvij.** Justus perit et nō est qui recognoscit in corde suo **Ecli. xxix.** Gratia fidei sors ne obliuiscaris: dedit em̄ p te aīam suam. Item (quis requiret misericordiam) qua p talibus illa sustinuit **Rom. v.** Commēdat deus suā caritatem in nobis: qm̄ cū adhuc p̄tōres essent p̄s p nobis mortuus est. Item (quis requiret misericordiam) qua peccata dimittit **Lvt. ii.** Non ex opibus iusticie q̄ fecimus nos s̄ sūt misericordiam suam saluos nos fecit. Item (quis requiriāt misericordiam) qua ipse confert gratia **Ezch. xvij.** Lavi te aqua: emūdai sanguinē tuū ex te vñxi te oleo. Item (quis requiriāt misericordiam) qua expectat ad p̄niā **Rom. iiij.** Iḡras qm̄ misericordia dei ad p̄niā te adducit. Item (quis requiriāt misericordiam) qua peccates reuocat **Esaie. xrx.** Erunt aures tue audiētes vocē post tergū momentis. Item (quis requiriāt misericordiam) qua pascit ingratos **Matth. v.** Solē suū orū facit sup bonos et malos (quis) ergo oēs istas (misericordias requiret) pauci vere **Osee. xij.** Adimplēti sunt et saturati sunt et eleuauerunt cor suū et obliti sunt mei. Item (quis requiret veritatem) qua puniet uniuersalit̄: Ecclesiastice in fine. de omni reatu: adducet dñs in iudicium. Et **Matth. xij.** De omni verbo ocioso qd locuti fuerint hoīes redditūt sunt rōne in die iudicij. Item (quis requiret veritatem) qua tam districte iudicabit **Prover. vi.** Non requiescit cuiusq; p̄ibus: nec suscipiet p̄ redemptione dona plurima. Item (quis requiret veritatē) qua tam grauit̄ puniet **Esa. xxvij.** Quis ex vob poterit habere cum ardoribus sempiternis. Item (quis requiret veritatē) q̄ tādiū puniet. i. sine fine **Apoc. xij.** Fumus totū eorum eius ascēdet in secula seculorum. loquī de babylone. i. de mūdo **Esa. lxxj.** Iste fumus erit in furore meo. ignis ardens tota die (quis) ergo (requiriāt misericordiam et veritatē) eius (sic). i. ita requirāt (psalmum dicā nomē nū tuo) id est bona opera faciam ad honores nominis tui (in seculum seculi). i. q̄diu virero in hoc seculo: vt reddā vota mea de die in diē: sicut supra expositū est.

Psalmus LXI

P̄s. lxxj.

Onne deo subiecta erit anīa meā; ab ipso em̄ salutare meum.

Nonne) Titulus (in finem p̄ yditum p̄. **D**auid) In p̄cedenti p̄. egit de celesti hereditate. et dicit Gregorius Or viles sunt temporalia cum cōsiderant eterna. Ideo in hoc p̄. agit de transiliēte spirituali qui corde terrena transilit. De hoc est titulus. Yditum enim interpretatur transiliens eos scilicet mundanos terrena amantes: vñ sensus tituli talis est (p̄) iste est (David, p̄bete) habitus (p̄ yditū). i. agens de transiliēte qui transilit (in fine) xp̄m qui nō in via remanet: s̄ usq; in fine transilit. Intērio patet quia monet ut contemptis transib⁹: ad eterna aspi-

6 6